

ZENDING EN EVANGELISATIE.

De Federatie van Christelijke Vereenigingen van en voor Vrouwen en Meisjes.

II.

De Federatie vindt een zeer uitgestrekt arbeidsveld voor zich. Nog maar zeer aan het begin van haar werk staande, is het nog een zoeken en tasten, wat het eerst moet aangevat worden.

Er moet contact gebracht worden tusschen de verschillende vereenigingen. Het is ongelooflijk hoe weinig de meeste leiders op de hoogte zijn van soortgelijke arbeid, misschien in hunne onmiddellijke omgeving gedaan. Dat dit in vele gevallen tot dubbel werk en verspilling van tijd, geld en arbeidskrachten leidt, is buiten twiifel. Zowel wat den ideeelen als den praktischen kant van het werk betreft, kan van geregeld contact groot nut uitgaan, ook al blijft ieder volkomen vrij voort te arbeiden, geheel volgens eigen beginselen en met algeheele zelfstandigheid. Door uitwisseling van gedachten krijgt men dikwijls nieuw licht over moeilijkheden en vragen. Men wil toch geen onderlinge concurrentie, maar waar men allen streeft naar eenzelfde doel, begroet men ieder die daarin medewerkt als eene medestrijder in den grooten strijd tegen het ongelooft en zou men dan niet aan elkander mededeelen het inzicht, door eigen ervaring, door eigen studie, misschien door eigen schade en schande verkregen? Vereenigingen, die zich in krachtigen bloei mogen verheugen, zullen menigmaal de zwakkere met raad en daad kunnen bijstaan en haar misschien tot nieuw leven brengen. Wat de praktische punten betreft: bij het voorzien in de behoefte aan goede lokaliteiten, aan geschikte lectuur door het inrichten van eene gezamenlijke bibliotheek, het laten circuleeren van tijdschriften, het organiseren van cursussen of lezingen zou samenwerking van groot nut kunnen zijn, vooral in de plaatselijk of districtsgewijze georganiseerde onderafdeelingen der Federatie.

Maar beschouwt de Federatie ook als haar eerste taak het in contact met elkander brengen der bestaande vereenigingen, toch kan zij zich daartoe niet beperken, waar blijkt dat er nog groote leemten zijn aan te vullen. Het zijn maar enkele kringen, die door den arbeid bereikt worden en geheele categorieën van meisjes vallen daar geheel buiten. Het grootste deel der bezoekers der avondjes enz. bestaat uit dienstboden, terwijl voor kantoor- en winkelmeisjes b.v. weinig wordt gedaan. Ook is in Evangelisatiearbeid te veel uitsluitend aan de armsten en de minst ontwikkelde gedacht en het is zeker de heerlijkheid van het Evangelie, dat het ook voor hen is. Maar gelukkig is het Evangelie ook voor de meer ontwikkelde en het zijn juist dezen, die aan den eenen kant zoeken naar geestelijk leven en die aan den anderen kant door de geestelijke stroomingen van onzen tijd dreigen medegevoerd te worden. Er is geen kring der Maatschappij, die men mag voorbijzien en de meer ontwikkelde vooral niet, omdat men daaruit weder moet kweken de toekomstige leiders.

Niet alleen moet de arbeid uitgebreid worden, opdat alle kringen der samenleving worden bereikt, maar ook moet het doel dat men zich daarvan voor oogen stelt eene aanzienlijke uitbreiding ondergaan. Het brengen van het Evangelie moet natuurlijk hoofddoel blijven, maar daarnaast moet men oog krijgen voor de gelegenheid die men heeft, om mede te werken aan de opvoeding en ontwikkeling der meisjes op verstandelijk, zedelijk, maatschappelijk en lichamelijk gebied. Nu de invloed van gezin en kerk zoo sterk verminderd is, moet de meisjesvereeniging opvoedingsinstituut zijn, moeten de meisjes daardoor teruggevoerd worden naar de kerk, daardoor opgeleid worden voor hare eigen gezinstak.

Dat eene dergelijke uitbreiding der taak zware eischen aan de leiders stelt, is natuurlijk. Zij moeten op de hoogte zijn der maatschappelijke toestanden, zij moeten zich kunnen verplaatsen in de gedachtenwereld der meisjes, zij moeten kunnen leiding geven, maar zij moeten ook kunnen opwekken tot zelfwerkzaamheid en zelfverantwoordelijkheid. Waar het nu onmogelijk is, dat iedereen zich in deze dingen inwerkt, dat ieder voor zichzelf alleen de wegen zoekt die ingeslagen moeten worden, wat trouwens verspilling van tijd en kracht zou beteekenen, daar is het weder de samenwerking, die hier uitkomst moet brengen. De studie hiervoor noodzakelijk, het bijeenbrengen van gegevens en het laten profiteeren van deze gegevens in den grootst mogelijken kring, kan niet verricht worden door een kleine vereeniging. Hiervoor is eene groote organisatie noodig. Door het uitgeven van een leidersblad, waarin allerlei punten op het vereenigingsleven betrekking hebbende worden behandeld, geregeld leidraden worden gegeven, de telkens opkomende moeilijkheden worden besproken, zal de geregelde voorlichting kunnen worden verstrekt. Verder zullen cursussen en conferenties moeten worden georganiseerd en zal men moeten komen tot het verkrijgen van eene gelegenheid tot opleiding van diegenen, die zich geheel aan dezen arbeid willen geven.

Worden zoo aan den eenen kant de eischen

zou beschouwen, want hiervan is bij mij geen zweem te vinden.

Mijn bezwaar ligt elders.

Het geldt het karakter van beide bonden.

Ambtenaren en verplegenden zijn andere menschen, wier arbeid zeer uiteenloopt, en wier goddelijk beroep van geheel andersoortig karakter is, welk verschil door de rijks- of gemeente-verpleging niet opgeheven wordt. Want al worden de verplegers en verpleegsters in de publieke inrichtingen als ambtenaren beschouwd, hun arbeid is geen ambtenaars- maar barmhertigheidswerk, en het karakter van den arbeid bepaalt ook het karakter van den bond.

Daarom hadden de beide bonden zelfstandig moeten blijven bestaan.

De fusie doet m.i. aan beider karakter tekort, en is alleen uit materiële overwegingen tot stand gekomen, welke motieven niet den doorslag mochten geven. Zeker, ik gevoel wel het bezwaar van dubbele contributie. Ik begrijp best, dat dit bezwaar veel gewicht in de schaal heeft gelegd, maar was deze hinderpaal niet uit den weg te ruimen, en hadden onze verplegenden voor hun eigen christelijke organisatie dit dubbele bedrag niet over? Zij gevoelden toch zelf wel, dat om hunnentwille een groote groep van broeders en zusters is ingedeeld in een bond, waarin ze niet thuishooren, en was er bij hen geen bereidheid om terwille van den arbeid der verpleging dit offer te brengen? De afd. Den Haag heeft de noodzakelijkheid van dit offer blijkbaar gevoeld, want, als ik mij niet vergis, heeft zij tegen de fusie gestemd.

Nu wil ik den Christelijken Bond van Verplegenden niet splitsen.

Ik bedoel geen afzonderlijke organisatie voor onze stichtingen.

Ten eerste heb ik mij erover verblijd, dat deze bond alle verplegers en verpleegsters van christelijk beginsel omvatte, doch wat ik zoo graag had gewild, is dit, dat terwille van die eenheid het overheidspersoneel het stichtingspersoneel terwille was geweest. Om de eenheid, die in onzen tijd broodnoodig is, te bewaren, moest een offer worden gebracht, en hoe schoon zou het geweest zijn, wanneer niet het stoffelijke, doch het ideële den doorslag had gegeven.

Hier heeft de utiliteit beslist.

Dat is wat anders dan het sociale element.

De heer S. verwacht deze beide dingen, en hij vergeet, dat, al mag het verplegingswerk niet op één lijn gesteld worden met den arbeid van het diaconaat, het eerste toch beoefening van barmhertigheid blijft. En dat karakter bepaalt ook het sociale streven van de verplegenden. Daarom moest dat sociale streven eigensoortig en zelfstandig blijven, wilde het vrucht afwerpen en verbetering brengen, en dit is niet geschied, omdat... dubbele contributie een splitsing dreigde te veroorzaken.

Wat zeer jammer is.

Want, al blijft de bond als organisatie een zelfstandige vakgroep, hij is nu onderdeel geworden van den ambtenarenbond, en staat onder dat hoofdbestuur, en is dus eigen vrijheid van beweging min of meer kwijt. En ik betreur dit niet, omdat ik den ambtenaarsstand minderwaardig zou achten. Allermint, maar wij mogen geen lijnen uitwissen, die God zelf in het beroep, dat hij ons op de handen gelegd heeft, trok. En al is het dat onze stichtingen overheidssteun hebben aanvaard, daarmee zijn ze nog geen overheidsinrichtingen geworden, evenmin als de christelijke school, door de aanvaarding van subsidie, in een staatsschool zou zijn veranderd.

En nu ten slotte.

De heer S. klaagt over de medewerking van de zijde der besturen. Ik weet dat er reden tot klacht is, doch ik vermoed, dat het thans veel en veel moeilijker zal zijn erkenning te verkrijgen. Want al heeft iedere sociale actie het recht om voor zichzelf den vorm van organisatie te kiezen, die vorm moet met het karakter van den arbeid in overeenstemming zijn, en een verplegendenbond kan maar niet met iedere andere organisatie samensmelten. En daarom heb ik een vorige maal gezegd, dat het geen wonder zou zijn, wanneer een bestuur, dat wel een verplegendenbond erkent, omdat deze in haar stichting en op haar terrein thuisbehoort, eenzelfde contact niet wil met een ambtenarenvereeniging, die hoe goed ook op zichzelf, in haar kader niet past.

Hiermee doe ik niet tekort aan het goed recht der christelijk-sociale actie.

Ook niet aan het sociale recht van onze verplegenden.

Iedere broeder en zuster van christelijke beginselen hoort in onze christelijke organisatie thuis, al betreur ik de fusie om de redenen, die ik noemde.

Nog enkele ingezonden stukken wachten op beantwoording.

Ik hoop dit te doen na onze vakantie.

De vragers en lezers willen wel enkele weken geduld hebben.

Ook deze rubriek zal eenigen tijd rust nemen.

K. D.

hooger gesteld, aan den anderen kant worden de lasten ook weder verlicht, doordat men elkander hulp en steun biedt en beter voorbereid en toegerust de taak kan aanvaarden. Want niets maakt een arbeid zoo moeilijk, drukkend en onbevredigend, dan het gevoel er niet voor berekend te zijn, niet te weten hoe die aan te vatten en alleen te staan voor de oplossing der moeilijkheden, die zich telkens weer voordoen.

De veelomvattende taak, die de Federatie op zich neemt, zal slechts kunnen uitgevoerd worden door veler medewerking. Maar het is juist op een oogenblik, dat in velerlei werk verslapping en achteruitgang geconstateerd werd, dat zij haar werk heeft aangevangen. Daartegenover echter komt er van alle kanten nieuw leven op, wordt van allerlei zijden haar optreden met blijdschap begroet. Wil zij kunnen voldoen aan de verwachtingen, die men van haar koestert, al het werk op zich kunnen nemen, dat op haar toestroomt, dan moet zij over vele arbeidskrachten beschikken.

Daarom ligt ook een voornaam deel van hare roeping in het opwekken van het verantwoordelijkheidsgevoel der Christenvrouwen. De vorige week wees ik er reeds op, hoe met hernieuwden aandacht het bevel des Heeren op haar aankomt om Zijne getuigen te zijn. Want voor den arbeid wordt in onzen tijd wel meer kennis, meer voorbereiding, meer toewijding gevraagd, maar het allervoornaamste blijft toch hetzelfde vereischte als vroeger: oprecht geloof en warme liefde tot God en den naaste. Als wij door het geloof den rijkdom en de heerlijkheid van het leven in Christus hebben gezien en ervaren, dan is het ons een voorrecht daarvan te mogen getuigen. Wij mogen in geen enkel opzicht egoïst en gierig zijn, maar met de geestelijke goederen minder dan met eenige andere. Juist door het geven, ontvangen wij dubbel weder, door het getuigen worden wij ons beter bewust van ons eigen bezit en wordt ons geloof versterkt en verdiept.

Warme liefde om Gods wil tot den naaste is noodig, want veel zelfverloochening wordt gevraagd. Men moet de meisjes met vertrouwen en begripen tegemoet treden. Alle gedachte aan het beschermend van bovenaf haar naderen moet vervallen; men moet zich naast haar stellen. Het vertrouwen, de invloed, het gezag moet vrijwillig door haar geschenken worden, zullen die eenige beteekenis hebben. Maar de ervaring leert, dat op deze wijze verkregen, die invloed zeer groot kan zijn. Liefde tot God moet ons dus dringen om onszelf te vergeeten, onszelf geheel te geven in Zijn dienst en aan te grijpen elk middel dat ons gegeven wordt, waardoor wij de uitbreiding van Zijn Koninkrijk kunnen bevorderen.

v. A. v. W.

LITERATUUR EN KUNST.

Christendom en Kunst.

III.

Het eerste artikel verzette zich tegen een schematisch opleggen van een voorbange theorie aan de practijk, die veel te gecompliceerd is voor zulk een mechanisch handelen — en trachtte aan te toonen, dat het vraagstuk van de verhouding van Christendom en kunst, bijkans het oordeel van hem, die streven naar verzoening van deze beiden in eigen leven nog geen zinnig thuis behoort bij de verstreken kwesties.

Het tweede artikel wens er op, dat de eigenlijke moeilijkheid ligt in de twee elkaar schijnbaar uitsluitende levensrichtingen: de „aesthetische“ en de „ethische“.

Wij zullen nu de kenmerken zien te ontdekken van deze aesthetische levensrichting, die in kiem wel in ons allen aanwezig bleek, al is het ook nauwelijks bewust en meestal sluimerend. — maar die eerst recht op den voorgrond treedt bij den geproclameerd-aesthetischen mensch, den aestheticus-van-aanleg.

Wanneer zoo iemand de natuur waarneemt, vindt er iets veel belangrijkers plaats dan enkele aanschouwing van het uiterlijk! Er gebeurt iets, dat ik reeds boven een „psychische omzetting“ noemde. Vormen, kleuren, gebaren, geluiden, het wordt alles van bloot feit omgezet in „Einfühlung“. Er gebeurt dus iets, dat wij een vergeestelijking van de natuur zouden kunnen noemen. En nu worden stormwind en lentekoelte, waterval en beekgeruisch, zee en hemel, even zooveel „uitdrukken van het wereldgemoed“.

Zoo zien we geboren worden de mythen der Grieken, in wie de aesthetische levensrichting haar hoogste ontwikkeling bereikte. Treffend noemt hen reeds de Egyptische priester „eeuwige kinderen“. De Hellen met zijn onbeveng-kindlijk gemoed, zijn natuurlijkheden en naïveteit, heeft de kunst van het genieten opgedekt! Zijn schoonheidszin is de schepper van zijn mythologieën, en nu geniet hij in aesthetische bekoring als een kind, dat zich verrukt en zalig voelt in zijn sprookjeswereld! En hierin ligt nu het wonderlijke, — hier is het mysterie: in mythisch gewaad wordt door 't kinderlijk gemoed gehuld de diepste levens- en wereldwijs-